

Quicksan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en
pré-toets natuurbeschermingswet
drie percelen omgeving Viekboerweg, Oldenzaal

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet
Drie percelen omgeving Viekboerweg, Oldenzaal

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: ad fontem
Contactpersoon: dhr. J. Klompmaker

Projectnummer en versie: 286, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 7 mei 2013
Ligging projectgebied: Omgeving Viekboerweg, Oldenzaal	Amersfoortcoördinaten: X255.200 Y481.400	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Samenvatting

Er zijn concrete plannen om de bestemming van drie percelen te wijzigen. Deze percelen liggen net ten noorden van de Gammelkerbeek ter hoogte van de Viekboerweg in Oldenzaal. Het betreft twee landbouwpercelen welke ingericht dienen te worden als 'nieuwe natuur' en een bestaand bosperceel welke de bestemming 'agrarisch' dient te krijgen. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en past binnen een 'goede ruimtelijke ordening' heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk heeft voor beschermde planten en dieren hebben.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden en of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren. Daarnaast is onderzocht in hoeverre de voorgenomen activiteit negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden.

Het onderzoeksgebied is op 6 mei 2013 door een ervaren veldbioloog onderzocht. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling, idem voor soorten van tabel 2 mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode Flora- en faunawet voor bosbeheer Bosschap 2010-2015 (versie 23-8-2012)' zijn welke is opgesteld door het boschap. Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dieren en plantensoorten in bossen dienen om te gaan. Alle soorten van tabel 3 zijn strikt beschermd, evenals bezette vogelnesten en jaarrond beschermde nesten en -nestlocaties.

Er zijn in het onderzoeksgebied enkele beschermde soorten vastgesteld die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Deze gebruiken het onderzoeksgebied als leefgebied om te foerageren en mogelijk te overwinteren. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Gelet op de voorgenomen activiteit hoeven in het kader van de algemene zorgplicht geen nadere maatregelen getroffen te worden. In verband met de aanwezigheid van bezette vogelnesten, dient het bos gerooid te worden buiten de broedtijd. De beste periode om deze werkzaamheden uit te voeren is oktober-februari. Buiten deze perioden dient er ook niet gerommeld te worden met takkenbossen en houtstapels. Het bosperceel vormt wellicht het vaste leefgebied van de levendbarende hagedis en de hazelworm. Nader onderzoek is vereist om te kunnen bepalen in hoeverre de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Ff-wet betreffende deze twee soorten. Afhankelijk van de uitkomsten van het vervolgonderzoek dient er een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden en/of ontheffing aangevraagd te worden. Indien uit nader onderzoek blijkt dat beide soorten afwezig zijn, dan past de voorgenomen activiteit binnen de Ff-wet (uitgezonderd bezette vogelnesten). Vervolgonderzoek naar beide soorten dient uitgevoerd te worden in de periode april-september.

De twee zuidelijke deelgebieden behoren tot de EHS, zoals opgenomen in de herbegrenzing EHS 2013 van de provincie Overijssel, maar behoren niet tot beschermd natuurgebied. Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden en/of de EHS. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, is het aannemelijk dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en de instandhoudingsdoelen van de beschermde natuurgebieden. Voorgenomen initiatief voorziet in voortzetting van een gangbaar gebruik. Nader onderzoek of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet nodig geacht.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om de bestemming van drie percelen te wijzigen. Deze percelen liggen net ten noorden van de Gammelkerbeek ter hoogte van de Vieckboerweg in Oldenzaal. Het betreft twee landbouwpercelen welke ingericht dienen te worden als 'nieuwe natuur' en een bestaand bosperceel welke de bestemming 'agrarisch' dient te krijgen. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en past binnen een 'goede ruimtelijke ordening' heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk heeft voor beschermde planten en dieren hebben.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden en of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren. Daarnaast is onderzocht in hoeverre de voorgenomen activiteit negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden.

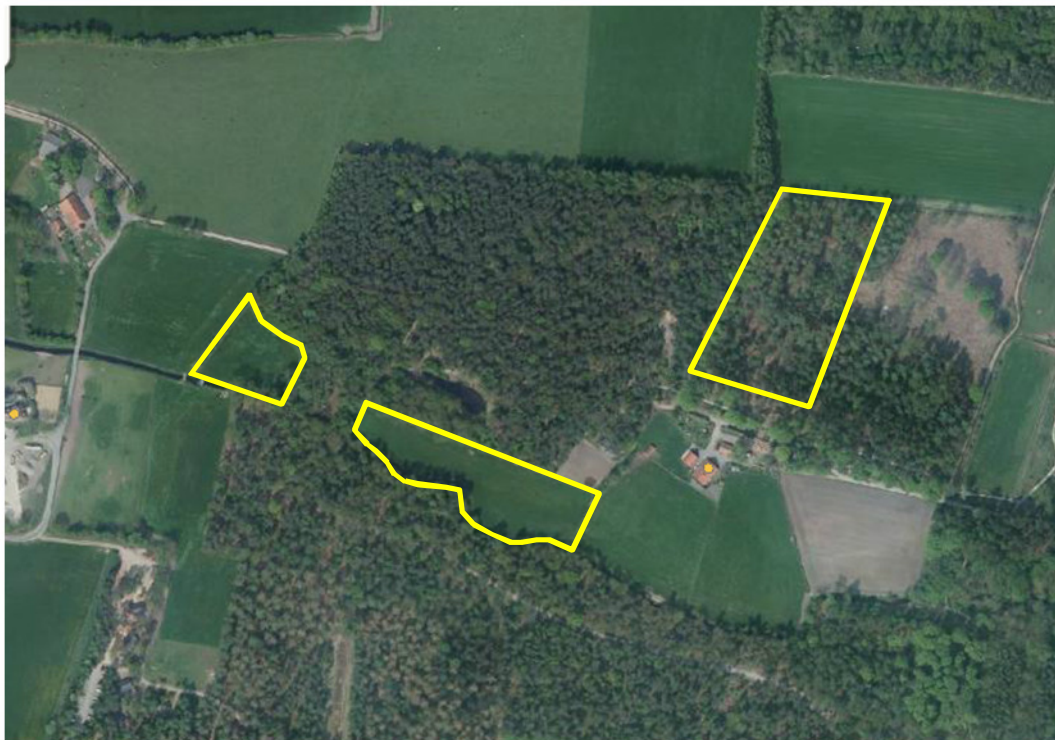
Het onderzoeksgebied is op 6 mei 2013 door een ervaren veldbioloog onderzocht. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek.

2. Situering van het plangebied

Het plangebied bestaat uit drie deelgebieden. Twee van de drie deelgebieden liggen net ten noorden van de Gammelkerbeek en grenzen aan de zuidzijde aan deze beek. Het andere perceel ligt ten noorden van de Viekboerweg. De drie percelen liggen in het buitengebied van de gemeente Oldenzaal, ca 1,5 km. Ten westen van de stadsrand van Oldenzaal. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Situering van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de gele contour aangeduid.

Ligging van de drie deelgebieden.

3. Beschrijving van het onderzoeksgebied

3.1 Algemeen

Het onderzoeksgebied bestaat uit drie deelgebieden. De twee zuidelijke deelgebieden bestaan uit agrarische gronden. Tijdens het veldbezoek was het westelijke perceel in gebruik als grasland en het oostelijke perceel als bouwland (maïs). Opgaande bebouwing, wegen, paden en open water ontbreken. De percelen kennen een intensief agrarisch gebruik met bijbehorende mestgift. In beide deelgebieden is sprake van een monocultuur van gras of maïs. Beide percelen grenzen aan de zuidzijde aan de Gammelkerbeek welke in westelijke richting afstroomt.

Detailopname van de twee zuidelijke deelgebieden. Deze worden met de gele lijn aangeduid.

Verbeelding van de zuidelijke deelgebieden. Links het oostelijke perceel.

Het noordelijke deelgebied bestaat uit bos. De opstand bestaat grotendeels uit naaldbos (grove den, larix en douglas) met een lichte menging met berk, vuilboom, zomereik en lijsterbes. De kruid- en struiklaag is

lokaal afwezig en lokaal aanwezig in de vorm van vuilboom en braam. In het noordoostelijke deel is recent een bosdunning uitgevoerd. Hier domineert pijpestrootje. Aan de westzijde grenst het deelgebied aan een zandpad, aan de noordzijde aan agrarische cultuurgrond, aan de oostzijde aan bos en aan de zuidzijde aan een smalle bosstrook gevolgd door een fietspad. Opgaande bebouwing, wegen & paden en open water ontbreken.

Het bos is relatief jong. Het behoort tot het zogenaamde 'ontginningsbos'. Dit zijn bossen die aangelegd zijn op voormalige 'woeste gronden' zoals heide- en veengebieden, zoals zichtbaar op onderstaande uitsnede van de historische topografische kaart van 1900.

Uitsnede van de historische topografische kaart anno 1900.

Detailopname van het noordelijke deelgebied.

3.2 Voorgenomen activiteiten

De voorgenomen activiteit bestaat uit:

m.b.t. de agrarische percelen;

- Natuurtechnische inrichting (natuurontwikkeling);
- Wijziging bestemming van 'agrarisch' in 'natuur';

m.b.t. het bosperceel;

- Kappen en rooien beplanting;
- Bos omvormen naar cultuurgrond;
- Wijzigen bestemming van 'bos' naar 'agrarisch'

Een verbeelding van het wenselijke eindbeeld is niet beschikbaar.

3.3 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen tijdens sloop- en grondwerken;
- Licht en trillingen tijdens bouwwerkzaamheden;
- Beïnvloeding van de lokale hydrologische situatie;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaarrond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

4. Gebiedsbescherming

Er is sprake van het omvormen van twee percelen met een agrarische bestemming naar 'natuur' (inclusief bijbehorende natuurtechnische inrichting) en de omvorming van een bosperceel naar cultuurgrond met de bijbehorende bestemming.

4.1 Natura 2000

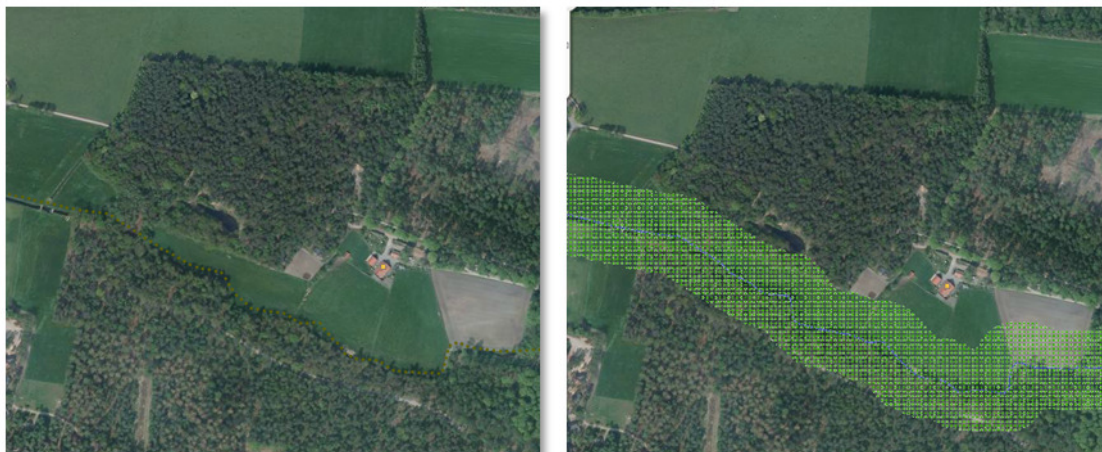
Binnen een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied liggen geen Natura2000-gebieden (BRON: EL&I 2013, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2 beschermde natuurmonumenten

Binnen een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied liggen geen beschermde natuurgebieden (BRON: EL&I 2013, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Gammelkerbeek staat in de omgevingsverordening Overijssel vermeld als 'nader te begrenzen EHS'. In het ontwerp begrenzing EHS en zone ondernemen met water en natuur, is de Gammelkerbeek en een aangrenzende strook ten noorden en zuiden als EHS begrenst. Het ontwerp wordt volgens verwachting in de zomer van 2013 door Provinciale Staten vastgesteld.

Links; ligging van de EHS rondom het onderzoeksgebied (huidige situatie). De EHS grenst aan de zuidzijde van de twee zuidelijke percelen. Rechts; de begrenzing van de EHS, specifiek ecologische verbindingszone zoals opgenomen in het ontwerp begrenzing EHS en zone ondernemen met water en natuur.

4.4 wetlands (2005)

Er liggen geen Wetlands in een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied (BRON: EL&I 2012, WWW.SYNBIOSYS.ALTERRA.NL/NATURA2000/GOOGLEMAPSZOEK.ASPX). Nader onderzoek en/of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet noodzakelijk geacht

4.5 Conclusies

De beide zuidelijke percelen grenzen aan de Gammelkerbeek. In de vigerende omgevingsverordening Overijssel staat deze beek als 'nader in te begrenzen Ecologische verbindingszone'. In het ontwerp begrenzing EHS 2013 is deze verbindingszone nader begrensd, daarbij vallen de beide zuidelijke percelen binnen de EHS. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient uitgegaan te worden van de ligging van de beide percelen in de EHS, conform de begrenzing zoals vermeld in het ontwerp begrenzing EHS. De voorgenomen activiteit voor de beide zuidelijke percelen past binnen de doelstelling van de EHS, specifiek de ecologische verbindingszone Gammelkerbeek. Door de functiewijziging ontstaan er mogelijkheden om de omgevingscondities en kernkwaliteiten van de EHS te versterken.

Het noordelijke perceel wordt in het ontwerp begrenzing EHS niet als EHS aangemerkt. Dit perceel ligt daarom buiten de EHS.

Geen van de drie percelen liggen in een beschermd natuurgebied zoals Natura2000, wetland of beschermd natuurmonument. Deze terreinen liggen ook niet in de directe omgeving van de drie percelen. Vanuit 'gebiedsbescherming' is er geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

5. Toelichting Flora en faunawet

5.1 Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

5.2 Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te

worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

6. Soortenbescherming; het onderzoek

6.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 6 mei 2013 eenmalig onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder goede weersomstandigheden (onbewolkt, temperatuur 22 °C, en een zwak oostenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 6 mei 2013, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Zoogdieren in Overijssel (Douma et al, 2011)
- De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers et al, 2009)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek omdat de zomerbloeiers nog niet overal duidelijk zichtbaar zijn. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten, evenals een beoordeling van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van soorten waarvan nesten, nestplaatsen en het functionele leefgebied jaarrond beschermd zijn.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar zeer beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in de gebouwen worden visueel geïnspecteerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Vanwege het aanhoudende koude voorjaar zijn de voortplantingsplaatsen van amfibieën nog niet allemaal bezet. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vlinders. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van sommige soorten ligt. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar libellen omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van sommige soorten ligt. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren omdat nog niet alle soorten goed waarneembaar zijn in het vroege voorjaar. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtigen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtigen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtigen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

6.2 Verwachting

Wanneer we kijken naar de landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van de drie deelgebieden, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Vissen en kreeftachtige;
- Dagvlinders;
- Vaatplanten;
- Vleermuizen;

Het is niet onwaarschijnlijk om soorten uit de volgende soortgroepen aan te treffen:

- Vogels;
- Grondgebonden zoogdieren
- Amfibieën
- Reptielen;

6.3 Resultaten

Planten

In de drie deelgebieden zijn geen beschermde soorten aangetroffen. De inrichting en het gevoerde beheer van de beide zuidelijke percelen maken het onderzoeksgebied nagenoeg tot een ongeschikte groeiplaats voor bijzondere planten. Het bos bestaat uit een vrij jonge opstand van ca. 100 jaar oud op een voormalige heide. Door de begroeiing en de daarop volgende bladval zijn de karakteristieke planten van natte- en droge heide verdwenen.

Broedvogels

Er broeden geen vogels in de twee zuidelijke deelgebieden. In het bosperceel broeden verschillende vogelsoorten als Grote Lijster, Merel, Houtduif, Tjiftjaf, Roodborst, Zwartkop, Gaai, Goudhaantje en Vink.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen sporen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats duiden. De twee zuidelijke percelen zijn volledig ongeschikt vanwege het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen. In het bosperceel zijn geen potentiële (natuurlijke) verblijfplaatsen aangetroffen. In het bosperceel ontbreken oude, dikke loofbomen of dode bomen met natuurlijke verblijfplaatsen achter schors.

Grondgebonden zoogdieren

In het bosperceel zijn twee reeën waargenomen, evenals konijnen en hazen. Het is niet uitgesloten dat soorten als haas, egel en steenmarter incidenteel in de drie deelgebieden voorkomen, maar deze vormen geen essentieel onderdeel van het functionele leefgebied van deze soorten. Vaste rust- en verblijfplaatsen, evenals voortplantingslocaties ontbreken in het onderzoeksgebied en de invloedzone rondom het onderzoeksgebied.

Amfibieën

Er zijn geen amfibieën waargenomen. Het zuidoostelijke perceel is vanwege beheer en inrichting ongeschikt als leefgebied voor amfibieën. In het westelijke perceel en het bosperceel komen mogelijk soorten als gewone pad en bruine kikker voorkomen. Vaste rust- en verblijfplaatsen, evenals voortplantingslocaties ontbreken in het onderzoeksgebied. In de directe omgeving van de drie deelgebieden ligt een vijver in het bos. Gelet op de aanwezigheid van (veel) vis en de afwezigheid van een oever- en bodemvegetatie is deze nagenoeg ongeschikt als voortplantingslocatie voor amfibieën.

Reptielen

Er zijn geen reptielen waargenomen. De beide agrarische percelen zijn vrijwel ongeschikt als leefgebied voor reptielen. Het bosperceel daar en tegen behoort zeer waarschijnlijk tot het vaste leefgebied van de levendbarende hagedis. Het deelgebied ligt in het normale verspreidingsgebied van de levendbarende hagedis in Twente. Er zijn recent geen waarnemingen verricht van de Hazelworm uit de directe omgeving (Waarneming.nl 2013), maar dat zegt niet alles. De hazelworm is notoire lastig te inventariseren zodat deze soort vermoedelijk talrijker is dan gedacht, zeker buiten de bekende leefgebieden waar doorgaans ook specifiek naar deze soort wordt gekeken.

Weergave van een deel van het bosperceel; potentieel leefgebied voor levendbarende hagedissen.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

6.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaarrond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

6.5 Samenvatting wettelijke consequenties

Flora

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen en het onderzoeksgebied wordt als ongeschikt habitat beschouwd voor de aanwezigheid van beschermde soorten. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Er broeden ieder jaar vogels in het bosperceel. Dit zijn allen soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de vaste rust- en verblijfplaatsen, nestplaatsen en oude nesten. Om de voorgenomen activiteit in overeenstemming te brengen met de Ff-wet, dient de beplanting buiten de broedtijd gerooid te worden. De beste periode om deze werkzaamheden uit te voeren is oktober-februari. In verband met het broedseizoen dienen vanaf maart geen boswerkzaamheden meer uitgevoerd te worden, ook niet met betrekking tot takkenbossen en andere houtstapels.

Zoogdieren; vleermuizen

Om de voorgenomen ingreep te toetsen op het effect op het leefgebied van vleermuizen, moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het onderzoeksgebied kan hebben voor vleermuizen. Dit kan als vaste rust-/verblijfplaats, vlieggebied of als foerageergebied.

Functionaliteit als verblijfplaats

Potentiele verblijfplaatsen ontbreken in het onderzoeksgebied. Natuurlijke verblijfplaatsen, zoals holle bomen ontbreken in het onderzoeksgebied, evenals gebouwen en kelders.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niets gezegd worden over de functionaliteit van het onderzoeksgebied als foerageergebied. Gelet op de huidige karakteristieken van het onderzoeksgebied (grasland, akker en naaldbos), dan is het aannemelijk dat het onderzoeksgebied in beperkte mate gebruikt wordt als foerageergebied voor vleermuizen. De akker en het naaldbos wordt als zeer marginaal foerageergebied beschouwd. De weide zal als foerageergebied benut worden, als is de oppervlakte vrij beperkt. De windluwe plekken langs bomenranden en de boomkruinen aan de zuidzijde van de agrarische percelen blijven behouden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen niet vereist.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niets gezegd worden over de functionaliteit van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het is aannemelijk dat het onderzoeksgebied geen functie van betekenis heeft als vliegroute. Voorgenomen activiteit voorziet niet in het beïnvloeden van lijnvormige landschapselementen als singels, houtwallen en lijnvormige natte landschapselementen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet vereist.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Er zijn geen verblijfplaatsen van beschermde soorten in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Amfibieën

Er zijn tijdens het onderzoek geen beschermde amfibieën in het onderzoeksgebied aangetroffen. Het onderzoeksgebied is vanwege de inrichting en het gevoerde beheer vrijwel ongeschikt habitat voor amfibieën zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet. Mogelijk komen enkele, wat meer talrijke soorten, voor in het grasland, zoals gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Voortplantingslocaties ontbreken volledig in het onderzoeksgebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Reptielen

De beide zuidelijk percelen vormen een ongeschikt leefgebied voor reptielen. Het bosperceel niet; dit lijkt geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis en mogelijk hazelworm. De levendbarende hagedis staat vermeld in tabel 2 en de hazelworm in tabel 3 van de Ff-wet. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. De hazelworm staat vermeld in tabel drie en is volgens de Ff-wet strikt beschermd. Nader onderzoek is vereist om vast te stellen of de hierboven genoemde soorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Op basis van de resultaten van het vervolgonderzoek dienen eventuele vervolgstappen bepaald te worden. Ondanks de mogelijkheid om gebruik te maken van de vrijstelling voor de levendbarende hagedis bij ruimtelijke ontwikkelingen is het raadzaam om vervolgonderzoek uit te voeren. Indien blijkt dat er geen beesten in het onderzoeksgebied voorkomen, hoeven er geen dure maatregelen genomen te worden.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde dagvlinders in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Er zijn geen beschermde libellen in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde libellensoorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde kevers en mieren in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde vissen en kreeftachtigen in het onderzoeksgebied aangetroffen. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Zoogdieren; grondgebonden	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Mogelijk soorten als Tjiftjaf, Merel, Houtduif, Holenduif, Spreeuw, Vink, e.c.	Art. 10, 12	Beplanting slopen/rooien buiten de broedtijd
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied	onbekend	Niet van toepassing	

(foerageergebied + vliegroutes)			
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Reptielen	Mogelijk levendbarende hagedis en hazelworm	Niet van toepassing	Nader onderzoek naar levendbarende hagedis en hazelworm wordt noodzakelijk geacht
Amfibieën	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	
Dagvlinders	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Libellen	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	
Overige ongewervelden	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

** Toelichting verbodsbepalingen tabel:*

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

6.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

6.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd onder prima weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

7. Conclusies en advies

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling, idem voor soorten van tabel 2 mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode Flora- en faunawet voor bosbeheer Bosschap 2010-2015 (versie 23-8-2012)' zijn welke is opgesteld door het bosschap. Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dieren en plantensoorten in bossen dienen om te gaan. Alle soorten van tabel 3 zijn strikt beschermd, evenals bezette vogelnesten en jaarrond beschermde nesten en -nestlocaties.

Er zijn in het onderzoeksgebied enkele beschermde soorten vastgesteld die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Deze gebruiken het onderzoeksgebied als leefgebied om te foerageren en mogelijk te overwinteren. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Gelet op de voorgenomen activiteit hoeven in het kader van de algemene zorgplicht geen nadere maatregelen getroffen te worden. In verband met de aanwezigheid van bezette vogelnesten, dient het bos gerooid te worden buiten de broedtijd. De beste periode om deze werkzaamheden uit te voeren is oktober-februari. Buiten deze perioden dient er ook niet gerommeld te worden met takkenbossen en houtstapels. Het bosperceel vormt wellicht het vaste leefgebied van de levendbarende hagedis en de hazelworm. Nader onderzoek is vereist om te kunnen bepalen in hoeverre de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Ff-wet betreffende deze twee soorten. Vervolgonderzoek naar beide soorten dient uitgevoerd te worden in de periode april-september. Afhankelijk van de uitkomsten van het vervolgonderzoek dient er een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden en/of ontheffing aangevraagd te worden. Indien uit nader onderzoek blijkt dat beide soorten afwezig zijn, dan past de voorgenomen activiteit binnen de Ff-wet (uitgezonderd bezette vogelnesten).

De twee zuidelijke deelgebieden behoren tot de EHS, zoals opgenomen in de herbegrenzing EHS 2013 van de provincie Overijssel, maar behoren niet tot beschermd natuurgebied. Voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden en/of de EHS. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, is het aannemelijk dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en de instandhoudingsdoelen van de beschermde natuurgebieden. Voorgenomen initiatief voorziet in voortzetting van een gangbaar gebruik. Nader onderzoek of het aanvragen van een natuurbeschermingswetvergunning wordt niet nodig geacht.

Bijlagen:
 Bijlage 1. De natuurkalender
 Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet
 Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaïen vochtig/nat grasland												
maaïen droog schraalgrasland												
Waters												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
- De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
- Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2: Toelichting AMvB

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet. De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor Artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van Artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB Artikel 75). Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

<u>Zoogdieren</u> aardmuis <i>Microtus agrestis</i> bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i> dwergmuis <i>Micromys minutus</i> bunzing <i>Mustela putorius</i> dwergspitsmuis <i>Sorex minutus</i> egel <i>Erinaceus europaeus</i> gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i> haas <i>Lepus europeus</i> hermelijn <i>Mustela erminea</i> huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i> konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i> mol <i>Talpa europea</i> ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i> ree <i>Capreolus capreolus</i> rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i> tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i> veldmuis <i>Microtus arvalis</i> vos <i>Vulpes vulpes</i> wezel <i>Mustela nivalis</i> woelrat <i>Arvicola terrestris</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> bruine kikker <i>Rana temporaria</i> gewone pad <i>Bufo bufo</i> middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i> kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i> meerkikker <i>Rana ridibunda</i>	<u>Mieren</u> behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i> kale rode bosmier <i>Formica polycetena</i> stronkmier <i>Formica truncorum</i> zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i> <u>Slakken</u> wijngaardslak <i>Helix pomatia</i> <u>Vaatplanten</u> aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i> akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i> brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i> breed klokje <i>Campanula latifolia</i> dotterbloem <i>Caltha palustris</i> gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i> grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i> grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i> kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i> knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i> koningsvaren <i>Osmunda regalis</i> slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i> zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i>
---	---

Tabel 3. Tabel 1 van de Ff-wet (Algemene soorten)

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- & faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 2.

Toelichting tabel 2

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

<u>Zoogdieren</u> Damhert <i>Dama dama</i> Edelhert <i>Cervus elaphus</i> Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i> Grijze zeehond <i>Halichoerus grypus</i> Grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i> Steenmarter <i>Martes foina</i> Wild zwijn <i>Sus scrofa</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i> Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i> <u>Dagvlinders</u> Moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i> Vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i> <u>Vissen</u> Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i> Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> Meerval <i>Silurus glanis</i> Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i> <u>Vaatplanten</u> Aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i> Aapjesorchis <i>Orchis simia</i> Beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i> Bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i> Bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i> Bijenorchis <i>Ophrys apifera</i> Blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i> Blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i> Bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i> Bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i> Brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i> Bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i> Daslook <i>Allium ursinum</i> Dennenorchis <i>Goodyera repens</i> Duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i> Franjgentiaan <i>Gentianella ciliata</i> Geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i> Gele helmblom <i>Pseudofumaria lutea</i> Gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i> Groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i> Groensteel <i>Asplenium viride</i> Grote keverorchis <i>Listera ovata</i> Grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i> Gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i> Harlekijn <i>Orchis morio</i> Herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i> Hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i> Honingorchis <i>Herminium monorchis</i> Jeneverbes <i>Juniperus communis</i> Klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i> kleine keverorchis <i>Listera cordata</i> kleine zonnedaauw <i>Drosera intermedia</i> klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i>	kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i> koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i> kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i> lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i> lange zonnedaauw <i>Drosera anglica</i> mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i> maretak <i>Viscum album</i> moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i> muurbloem <i>Erysimum cheiri</i> parnassia <i>Parnassia palustris</i> pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuta sagittata</i> poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i> prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i> purperorchis <i>Orchis purpurea</i> rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i> rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i> rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i> ronde zonnedaauw <i>Drosera rotundifolia</i> rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i> ruig klokje <i>Campanula trachelium</i> schubvaren <i>Ceterach officinarum</i> slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i> soldaatje <i>Orchis militaris</i> spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i> steenanjer <i>Dianthus deltoides</i> steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i> stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i> stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i> stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i> tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i> valkruid <i>Arnica montana</i> veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i> veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i> veldsalie <i>Salvia pratensis</i> vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i> vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i> vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i> voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i> wantsenorchis <i>Orchis coriophora</i> waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i> weideklokje <i>Campanula patula</i> welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i> wilde gale <i>Myrica gale</i> wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i> wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i> wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i> wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i> witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i> zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i> zomerkllokje <i>Leucojum aestivum</i> zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i> <u>Kevers</u> vliegend hert <i>Lucanus cervus</i> <u>Kreeftachtigen</u> rivierkreeft <i>Astacus astacus</i>
---	---

Tabel 4. Tabel 2 van de Ff-wet.

Toelichting tabel 3

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora & faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor Artikel 10 van de flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

¹

- onderzoek en onderwijs
- re-populatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB <u>Bijlage 1 AMvB</u> <u>Zoogdieren</u> das <i>Meles meles</i> boomarter <i>Martes martes</i> eikelmuis <i>Eliomys quercinus</i> gewone zeehond <i>Phoca vitulina</i> veldspitsmuis <i>Crocidura leucodon</i> waterspitsmuis <i>Neomys fodiens</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> adder <i>Vipera berus</i> hazelworm <i>Anguis fragilis</i> ringslang <i>Natrix natrix</i> vinpootsalamander <i>Triturus helveticus</i> vuursalamander <i>Salamandra salamandra</i> <u>Vissen</u> beekprik <i>Lampetra planeri</i> bittervoorn <i>Rhodeus cericeus</i> elrits <i>Phoxinus phoxinus</i> gestippelde alver <i>Alburnoides bipunctatus</i> grote modderkruiper <i>Misgurnus fossilis</i> rivierprik <i>Lampetra fluviatilis</i> <u>Dagvlinders</u> bruin dikkopje <i>Erynnis tages</i> dwergblauwtje <i>Cupido minimus</i> dwergdikkopje <i>Thymelicus acteon</i> groot geaderd witje <i>Aporia crataegi</i> grote ijsvogelvlinder <i>Limenitis populi</i> heideblauwtje <i>Plebejus argus</i> iepepage <i>Strymonidia w-album</i> kalkgraslanddikkopje <i>Spialia sertorius</i> keizersmantel <i>Argynnis paphia</i> klaverblauwtje <i>Cyaniris semitargus</i> purperstreeparmoervlinder <i>Brenthis ino</i> rode vuurvlinder <i>Palaeochrysophanus hippothoe</i> rouwmantel <i>Nymphalis antiopa</i> tweekleurig hooibeestje <i>Coenonympha arcania</i> veenbesparelmoervlinder <i>Bolaria aquilonais</i> veenhooibeestje <i>Coenonympha tullia</i> veldparelmoervlinder <i>Melitaea cinxia</i> woudparelmoervlinder <i>Melitaea diamina</i> zilervlek <i>Clossiana euphrosyne</i> <u>Vaatplanten</u> groot zee gras <i>Zostera marina</i> <u>Bijlage IV HR</u> <u>Zoogdieren</u> baardvleermuis <i>Myotis mystacinus</i> bechstein's vleermuis <i>Myotis bechsteinii</i> bever <i>Castor fiber</i> bosvleermuis <i>Nyctalus leisleri</i> brandt's vleermuis <i>Myotis brandtii</i> bruinvis <i>Phocoena phocoena</i> euraziatische lynx <i>Lynx lynx</i> franjaart <i>Myotis nattereri</i> gewone dolfin <i>Delphinus delphis</i> gewone dwergvleermuis <i>Pipistrellus pipistrellus</i> gewone grootoorvleermuis <i>Plecotus auritus</i> grijze grootoorvleermuis <i>Plecotus austriacus</i> grote hoefijzerneus <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> hamster <i>Cricetus cricetus</i>	hazelmuis <i>Muscardinus avellanarius</i> ingekorven vleermuis <i>Myotis emarginatus</i> kleine dwergvleermuis <i>Pipistrellus pygmaeus</i> kleine hoefijzerneus <i>Rhinolophus hipposideros</i> laatvlieger <i>Eptesicus serotinus</i> meervleermuis <i>Myotis dasycneme</i> mopsvleermuis <i>Barbastella barbastellus</i> nathusius' dwergvleermuis <i>Pipistrellus nathusii</i> noordse woelmuis <i>Microtus oeconomus</i> otter <i>Lutra lutra</i> rosse vleermuis <i>Nyctalus noctula</i> tuimelaar <i>Tursiops truncatus</i> tweekleurige vleermuis <i>Vespertilio murinus</i> vale vleermuis <i>Myotis myotis</i> watervleermuis <i>Myotis daubentonii</i> wilde kat <i>Felis silvestris</i> witflankdolfijn <i>Lagenorhynchus acutus</i> witsnuitdolfijn <i>Lagenorhynchus albirostris</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> boomkikker <i>Hyla arborea</i> geelbuikvuurpad <i>Bombina variegata</i> gladde slang <i>Coronella austriacus</i> heikikker <i>Rana arvalis</i> kamsalamander <i>Triturus cristatus</i> knoflookpad <i>Pelobates fuscus</i> muurhagedis <i>Podarcis muralis</i> poelkikker <i>Rana lessonae</i> rugstreeppad <i>Bufo calamita</i> vroedmeesterpad <i>Alytes obstetricans</i> zandhagedis <i>Lacerta agilis</i> <u>Dagvlinders</u> donker pimperlblauwtje <i>Maculinea nausithous</i> grote vuurvlinder <i>Lycaena dispar</i> pimperlblauwtje <i>Maculinea teleius</i> tijmblauwtje <i>Maculinea arion</i> zilvestreephooibeestje <i>Coenonympha hero</i> <u>Libellen</u> bronslibel <i>Oxygastra curtisii</i> gaffellibel <i>Ophiogomphus cecilia</i> gevlekte witsnuitlibel <i>Leucorrhinia pectoralis</i> groene glazenmaker <i>Aeshna viridis</i> noordse winterjuffer <i>Sympecma paedisca</i> oostelijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia albifrons</i> rivierrombout <i>Stylurus flavipes</i> sierlijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia caudalis</i> <u>Vissen</u> houting <i>Conegonus oxyrrhynchus</i> steur <i>Acipenser sturio</i> <u>Vaatplanten</u> drijvende waterweegbree <i>Luronium natans</i> groenknolorchis <i>Liparis loeselii</i> kruipend moerasscherm <i>Apium repens</i> zomerschroeforchis <i>Spiranthes aestivalis</i> <u>Kevers</u> brede geelrandwaterroofkever <i>Dytiscus latissimus</i> gestreepte waterroofkever <i>Graphoderus bilineatus</i> heldenbok <i>Cerambyx cerdo</i> juchtleerkever <i>Osmoderma eremita</i> <u>Tweekleppigen</u> bataafse stroommossel <i>Unio crassus</i>
--	--

Tabel 5. Tabel 3 van de Ff-wet : Soorten bijlage IV HR (+ Platte schijfhoren) / bijlage 1 AMvB (zie volgende bladzijde)

Bijlage 3. Fotobijlage

Impressie van het onderzoeksgebied;

